І чужому научайтесь,

Й свого не цурайтесь . . .

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНСоюз: HEnderson 5-8740 Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 204. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го ЖОВТНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 26, 1961 No. 204. VOL. LXVIII.

АЙЗЕНГАВЕР КРИТИКУЄ ДЕМОКРАТИЧНИЙ УРЯД

ОСТЕРІГАЄ ПРОТИ ІНФЛЯЦІЇ ТА ГОВОРИТЬ ПРО НЕДОСТАЧІ КОРПУСУ МИРУ

Ню Йорк — Колишній президент Двайт Д. Айзенгавер 24-го жовтня два рази промовляв в користь кандидатури на губернатора республіканця стейтового прокуратора Луїса Лефковіца, висміваючи й критикуючи політику президента Кеннеді. Айзенгавер, промовляючи на прийнятті в Колізеї, сказав, що нюйоркські демократи є „весняним леготом" в порівнянні з демократичним „торнадо" у Вашингтоні, бо уряд президента Кеннеді робить „добру роботу" — бентежачи всіх своїми протилежними заявами. Колишній президент більше говорив про столичних демократів, як про нюйоркських, яких, як він заявив, добре не знає, бо довший час не жив у Ню Йорку. Айзенгавер критикував фінансову політикку президента Кеннеді, бо країна не знає, як виглядає справа федерального бюджету. Одного дня представники уряду говорять про збалянсований бюджет, а найближчого дня говорять про дефіцит в сумі 6.700.000.000 долярів. Айзенгавер сказав: „Я вірю, що ця країна знаходиться в стані добробуту, але якщо ми не зможемо платити своїх боргів, то що станеться з нами?" Колишній президент вказував на Німеччину, Японію і Грецію, де давніше була інфляція, і сказав, що і американська валюта могла б дійти до того, що не було б долярів, тільки „доляретти, яких було б дуже багато". Айзенгавер, крім валюти і інфляції, порушив і справу Корпусу Миру, говорячи про „досвід неповнолітніх" в цій справі, які не мали поняття про ті країни, куди їх висилали на працю, як про це свідчить історія із поштовою листівкою одного члена Корпусу, який навіть не знав, що це таке „недорозвинена країна". Говорячи про Корпус Миру Айзенгавер сказав із сарказмом: „Коли хочете відбути подорож на Місяць, то вишліть туди Корпус Миру. Це також недорозвинена країна". Прийняття в Колізеї було для придбання фондів на виборчу кампанію Лефковіца, продали квитків по 100 долярів на суму 148.000, з чого чистого приходу було 100.000 долярів. Там промовляли ще: губернатор Рокефеллер, сенатори Кітінг і Джевітс, колишній губернатор Дюї та інші. Айзенгавер закликав виборців голосувати на республіканських кандидатів і рекомендував щоб місто Ню Йорк дбало про здорові фінанси, бо ніколи „не можна злобути добробуту, за допомогою видавання грошей". На думку Айзенгавера ніколи „не можна мати одночасно і добробут і безвартісні доляри". Айзенгавер промовляв також перед Колізеєм, де його вітали 1.200 осіб. Колишній президент сказав виборцям: „Коли не любите того що є тепер, то ви знаєте, що маєте зробити" в цьогорічних виборах. В Колізеї слухали Айзенгавера понад 5.000 осіб, бо після прийняття впустили до залі ще 4.000 осіб.

АЙЗЕНГАВЕР ПІДТРИМУЄ ЛЕФКОВІЦА

Колишній президент Д. Д. Айзенгавер з республіканським кандидатом на посадника Ню Йорку Луїсом Дж. Лефковіцом.

Крайова продукція в третій чверті виносила $526 більйонів в річному відношенні

Вашингтон. — Представник Ради Економічних Дорадників повідомляє, що крайова продукція в третьому кварталі, в місяцях від липня до вересня, виносила $526 більйонів в річному відношенні. Під крайовою продукцією розуміють вартість випродукуваних товарів в тому часі і вартість виконаної праці, а річне відношення дістаємо через помноження продукції з одного місяця через 12, або через помноження продукції одного квартала через чотири. В третьому кварталі продукція збільшилася на $9.900.000.000 або на два відсотки в порівнянні з другим кварталом від квітня до червня ц. р. В першому кварталі крайова продукція становила лише $500,800,000, а ругому — $516,100 000,000. Секретар торгівлі Лютер Годжес сподівається, що крайова продукція в четвертому кварталі ц. р. виноситиме 540 більйонів в річному відношенні, бо економіка зростає знов у швидшому темпі.

Експорт до СССР збільшує силу комуністичного бльоку

Вашингтон. — В сенатській підкомісії внутрішньої безпеки зізнавав фаховець від совєтської промисловости Джозеф А. Ґваєр, який твердив, що вивіз стратегічних матеріялів до СССР із Західньої Европи збільшує оборонний потенціял комуністичного бльоку. Пан Ґваєр, який працює як дослідник в Конґресовій бібліотеці, пропонує повне ембарґо на американський експорт всіх машин, які роблять інструменти. Уряд ЗДА повинен вимагати, щоб і його европейські союзники не висилали стратегічних товарів до СССР. Ґваєр заявив, що він не знає про те, щоб уряд цієї країни скористав із закону Беттла, який обов'язує вже 14 років, і який дозволяє припинити допомогу тій державі, яка вивозить стратегічні матеріяли до СССР. І так Італія висилає рури і частини до них до СССР і до совєтського бльоку і імпортує нафту від СССР. Але Італія не хоче припинити експорт до СССР кажучи, що ЗДА мусіли б зректися права втримувати свої військові бази в Італії, коли б вимагали, щоб Італія не торгувала з СССР. Граєр казав, що і ЗДА висилають до СССР синтетичну гуму, старі метали, авта і промислове приладдя до вантаження.

Конґресмен Арендс докоряє Кеннеді за „фантазію" видавати гроші

Йорк, Па. — Конґресмен-республіканець з Іллиной Леслі С. Арендс на зборах республіканців виступив проти уряду президента Кеннеді за те, що той уряд „видає гроші, щоб здобути політичну популярність вдома, і дипломатичну популярність закордоном". Конґресмен Арендс, який є республіканським „віпом" в Палаті Репрезентантів, сказав, що „новий кордон уряду, — це небезпечна авантюра", яка хоче дати „щось для кожного", і мріє про „країну чудес економічної фантазії". На думку конґресмена Арендса Демократична партія, — це „зліпок меншостей — радикалів, лібералів, реформістів, соціялістів, босів робітничих спілок, продажних міських верховодів, ідеалістів і теоретиків, — що не може бути суцільною силою". Остання сесія Конґресу, казав Арендс, займалася тільки однією справою: „як і де витрачати гроші".

Колишній поліційний полковник Батісти звільнений із праці на Флориді

Вашингтон. — З Білого Дому повідомили, що колишній поліційний полковник в диктатора Батісти Маріяно Фаджет звільнений із праці в американському уряді іміґрації і натуралізації в Маямі на Флориді, де він перевірював кубинських втікачів від Кастра, проти чого протестували представники кубинської еміґрації. Між кубинськими втікачами є численні особи, які давніше разом із Кастром поборювали Батісту, і вони не радо дивилися на те, що їх мав перевірювати прихильник Батісти. Треба пригадати, що і тепер щотижня втікають із Куби на Флориду коло однієї тисячі ворогів режиму Кастра. Державний департамент і Білий Дім не знали, що полковник Фаджет працює в уряді іміґрації. Коли ж про це довідалися з преси, видали зарядження про звільнення цього колишнього прихильника Батісти.

Представники УВАН відвідали УНСоюз

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Минулого вівтірка, 24-го жовтня, представники Української Вільної Академії Наук у ЗДА в особах заступника голови проф. Дам'яна Горняткевича, генерального секретаря проф. Левка Чикаленка та члена Управи проф. Івана Замші відвідали головну канцелярію Українського Народного Союзу та відбули розмову з членами Гол. Екзекутивного Комітету УНС, що працюють в гол. канцелярії: гол. предсідником Йосипом Лисогором, гол. секретарем д-ром Ярославом Падохом та гол. касиром Романом Слободяном. Представники УВАН інформували екзекутивних урядовців У. Н. Союзу про багатобічну працю УВАН та обмінялись з ними думками щодо повнішого використання наших можливостей на майбутнє, зокрема в таких важливих ділянках, як розбудова і відповідне влаштування українознавчої бібліотеки в новозакупленому приміщенні Академії, дальша розбудова її архіву, поширення її публікаційної активности і подібне.

Кеннеді запевнив англійських соціялістів, що політика ЗДА — пливка

Лондон. — 72 парляментарні посли з соціялістичної Партії праці звернулись до президента Кеннеді з закликом, щоб той стосував у відношенні до проблеми Німеччини й Берліну „більш пливкий підхід". У відповідь на того їх листа през. Кеннеді написав лідерові тієї групи англійських соціялістів, колишньому міністрові військових справ Емануїлові Шінвеллеві, що політика З'єдинених Держав не тримається в справі Німеччини ніяких твердих формул і що вона готова використати „всі розумні шляхи підходу". През. Кеннеді заявив, що зробить все, що в його силі, щоб довести до „мирної і почесної розв'язки Берлінської проблеми". У зв'язку з цим англійські пресові коментатори стверджують, що тактичні розбіжности думок в західньому таборі все ще не вирівняні та що Франція відмовляється брати участь в нарадах над дальшими „контактами" з СССР, відкидаючи взагалі ідею таких „контактів". Тому американський і англійський амбасадори в Москві, Лювеллин Томпсон і сер Франк Робертс говоритимуть в Москві з Громиком тільки в імені ЗДА і Англії. Газети зазначують, що не є виключена у зв'язку з цими тактичними розбіжностями на Заході — західня конференція „на вершинах". Але й між ЗДА та Англією нема повної гармонії в тактиці, бо Англія отягається з висланням додаткових військ до Західньої Німеччини для заманіфестування своєї солідарности з американською політикою, яка не відмовляється від розмов з СССР, але й — збро́їться.

Нафтова продукція механізує працю

Ню Йорк. — Найновіше число журналу „Ди Ойл енд Гес" стверджує, що в найближчому часі в нафтовому промислі збільшиться механізація праці на 40 відсотків. В першу чергу мають збільшити автоматичну контролю в американських рафінеріях. Видатки на контрольні машини в нафтовій і нафтохемічній ділянках в цьому році мають винести аж $3,700,000, а 1959 році вони становили тільки один мільйон долярів. Запаси нафти збільшуються, а домашній ринок запотребування не зростає пропорційно до більшої продукції, тому рафінерії стараються, щоб якнайбільше оща́джувати на коштах продукції, щоб могти конкурувати на домашньому ринку і з закордонною продукцією.

В АМЕРИЦІ

● **24-го жовтня** лікарі мали знов за допомогою радіяції лікувати 79-річного спікера Палати Репрезентантів Сема Рейбирна. 23-го жовтня Рейбирн почувався краще як попереднього дня, як це видко було з аналізи його крови. Радієм мають лікувати пістряка на шлунку Рейбирна. Лікування має відбуватися щодня по кілька мінут.

● **Винайшли такий прилад,** який стверджуватиме, чи існує небезпечна радіяція поза сховищем. Прилад буде надворі, окремий кабель буде з ним получений і той кабель буде вести до середини до сховища, де червоним світлом показуватиме, що не вільно залишати сховища, бо надворі є небезпечна радіяція.

● **При кінці тижня** в стейті Айдаго впав сніг 4 стопи заввишки, і внаслідок того три тисячі ловців на олені знайшлися в невигідному становищі: засипані снігом в горах і лісах, без харчів, бо не сподівалися снігові. Один ловець згинув від серцевого удару.

● **Колишній президент Айзенгавер** передав першу рату пожертви на Лікарський Пресвітеріянський центр при Колумбійському університеті в сумі $350,000. Цю пожертву складає пані Джозефін Бей Пол, яка офірувала на цей шпиталь один мільйон долярів. Айзенгавер був колись президентом Колумбійського університету.

● **Джеймс Гоффа** і ним очолювана Спілка Шоферів внесли до окружного суду скаргу проти голови Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Джорджа Міні, домагаючися відшкодовання в сумі одного мільйона долярів за наклепи. Міні казав, що спілка шоферів є під впливом злочинних і продажних елементів.

През. Кеннеді прийняв амбасадорів Франції і Західньої Німеччини

Західньонімецький амбасадор Вільгельм Греве розмовляє з журналістами після відбутої з президентом Кеннеді конференції в справі Західнього Берліну.

Вашингтон. — Президент Кеннеді нараджувався в минулий вівторок 24-го жовтня з амбасадором Франції Ерве Альфандом і, окремо, із західньо - німецьким амбасадором д-р Вільгельмом Греве, з кожним по якій годині. Амбасадор Альфан приніс Президентові листа від французького президента де Голя, а д-р Греве, який тількищо вернувся з однотижневої консультації в Бонні і Західньому Берліні, привіз Президентові листа від 85-літнього Конрада Аденауера, який очолюватиме новий німецький уряд. Ці обидва листи західньо - европейських державних мужів були відповіддями на листи Кеннеді. За твердженням преси, де Голь далі противиться будь-яким інформаційним розмовам з большевиками і не хоче, щоб Франція брала в них участь, поки самі большевики не виступлять з якоюсь ініціятивою та не виявлять зміни свого попереднього становища у справі Берліну. Амбасадор Греве заявив, що становище Західньої Німеччини дуже схоже до французького але Західня Німеччина не противиться інформаційним розмовам з Совєтами. Аденауер у свому листі буцімто знову застерігся проти концесій для Совєтів коштом Німеччини, зокрема проти так званого „лідійського розв'язання в Середній Европі, себто відкликання відтіль військ та створення безатомової смуги. Зате Греве заявив, що німці не мають нічого проти створення міжнародного коридору між Заходом і Берліном.

В ОН знову нараджуються над проблемою расової політики

Об'єднані Нації. — На 101-членній Спеціяльній Політичній комісії Об'єднаних Націй почались дебати над скаргою проти біло - расової політики в Південно - африканській Унії. Вперше за останніх 15 років, коли рік-річно виринала там ця справа і постійно Південна Африка з принципових причин на тих дебатах абсентувалась, вона взяла тепер у них участь, рішивши змінити давню свою тактику. Замість абсентуватись і не приймати до відома ухвал Генеральної Асамблеї та продовжувати натавровану расово-сеґреґаційну політику, Південно - африканська Унія перейшла до протинаступу, доказуючи, що в цілому ряді інших африканських країн панують гірші відносини щодо пошанування прав людини і громадянина, як в неї. В минулий понеділок південно-африканський міністер закордонних справ д-р Ерік Люв, не назвавши ніякої країни за іменем, але з виразними натяками на відносини в Ґані і Ліберії, говорив про тамошнє диктаторське правління, про масове виарештовування політичних противників режиму та про затулювання рота також провідникам робітництва. Д-р Люв закидав Об'єднаним Націям стосування подвійної мірки — тавруючи відносини в одних країнах, та промовчуючи ще гірші відносини в інших, при чому вказав і на відносини в СССР, зокрема на імперіялістичну політику СССР в центральній Европі. Куба, СССР, Об'єднана Арабська Республіка й Конґо заповіли репліку і можна сподіватись гарячих дебат.

На 22-му з'їзді КПСС далі засуджують антипартійну групу, виправдуючи водночас культ Хрущова

Москва. — Вівторок 24-го жовтня, сьомий уже з черги день з'їзду КПСС комуністичної партії Совєтського Союзу пройшов теж під знаком засуджування антипартійної групи. З гострими обвинуваченнями проти „старих большевиків" з цієї групи — Маленкова, Молотова, Каґановіча, Ворошилова та інших виступав у цьому дні теж „старий большевик" 81-літній Ніколай Шверник, голова партійної контрольної комісії, який таврував зокрема Маленкова за його співпрацю з Єжовим і Берією у винищуванні партійних і державних працівників Білоруси, Вірменії і Ленінграду і Молотова за те, що він дозволив зробити з незначного автомобільного випадку великий „атентат" проти нього, що у висліді закінчилося розстрілом цілком невинних людей. Виступав проти антипартійної групи теж член президії ЦК КПСС Нурітдін Мухитдінов, який заявив, що члени цієї групи не довіряли урядам і партійним органам національних республік і відмовляли їм права виконувати свобідно їхні функції. Цього ж самого дня виступив із промовою керівник совєтської пропаґанди Леонід Іллічев, який заявив, що партія, засуджуючи культ особи Сталіна, робила і буде робити це, щоб втримати високо авторитет тих провідників, які „віддають всю свою енерґію народові, для справи перемоги комунізму". Вимагав відповідного покарання тих, що на їх сумлінні лежать смерть багатьох тисяч людей і руїна життя їхніх родин, також відомий совєтський прозаїк Міхаїл Шолохов.

● **У Мелбирні в Австралії** відбуваються річні збори Міжнародної асоціяції летунського транспорту. Президент тієї асоціяції, англієць Вільямс Гільдред, перестеріг приявних, що всі, що захоплюються суперсонічними літаками — „джетами", мусять рахуватися з тим, що покищо нема ані летунських компаній, ані пасажирів, які хотіли б оплачувати велетенські кошти будови таких літаків.

УВЕСЬ СВІТ ОБУРЕНИЙ З ПРИВОДУ АТОМОВИХ СПРОБ СССР

Лондон. — В усьому світі настало велике обурення з приводу продовжування большевиками ядрових вибухів, особливо ж з приводу детонування в минулий понеділок „супер - бомби" найбільшої що її будь-хто і будь-коли випробовував до цього часу. В Анґлії це обурення охопило всі три партії і всі кола громадянство, включно з тими пацифістами, які до цього часу бачили атомове озброювання тільки в ЗДА й Англії. Лідер тих пацифістів, 89-літній філософ лорд Бертранд Рассел, очолював делеґацію, яка пішла до совєтської амбасади з письмовим протестом проти совєтських ядрових експериментів. За годину Рассел вийшов відтіль обурений, заявивши, що він міг стравити кав'яр, вино, горішки і чай, але не міг проковтнути пропаґандивних заяв совєтського шарже д'аффер Віктора Логінова, який запевняв пацифістичну делеґацію, що Совєти в справі ядрових експериментів цілком невинні, що вони були примушені відновити їх внаслідку аґресивної політики Америки, що ці бомби, що їх Совєти детонують, „цілком чисті" і не буде ніяких радіоактивних опадів і т. п. деревені. Рассел заявив обурено: „Росіяни такі невинні. Не було такої невинности в історії людства. Я не бачив рації, чого маю там (в совєтській амбасаді) сидіти довше. Тому встав і пішов геть". Замикаючи сесію британського парляменту, королева Єлисавета II відчитала престольну промову, в якій висловила „глибокий жаль" з приводу совєтських ядрових спроб, пригадавши намагання Заходу підписати міжнародний договір про припинення подібних спроб під міжнародною контролею. Індійський прем'єр Джавагарлал Неру заявив, що він „глибоко й болюче потрясений" та назвав останній совєтський вибух „жахливою річчю". „Такі спроби не тільки забруднюють атмосферу й душі людей у широкому світі" — заявив Неру. В різних країнах відбулись протестаційні протисовєтські демонстрації. І так в Римі десятки тисяч середньо-і високошкільної молоді вийшли на вулиці з протестаційними транспарентами. Навіть ліві італійські соціялісти Пієтра Ненні засудили совєтські вибухи, назвавши їх в свому орґані „Аванті" „зайвим показом сили". Так само тисячі данців уладили в минулий вівторок вечером в Копенгаґені протестаційний похід з смолоскипами. 7.500 студентів демонстрували теж в столиці Філіппін Манілі. Міжнародна Федерація професійних спілок в Брусселі проголосила гостру заяву, ствердивши в ній, що „совєтське детонування монстр-бомби доказує, що ніхто не може залишитись невтральним в обличчі такого брутального насилування людських почувань". Канадійський прем'єр Джан Діфенбейкер назвав совєтську поведінку „затвердлим міжнародним шантажем", а канадійський міністер закордонних справ Говард Ґрін висловив переконання, що треба зорганізувати світову опінію для присилування Совєтів рахуватися з нею і припинити такі експерименти. Конґрес Соціялістичного Інтернаціоналу, який тепер відбувається в Римі, проголосив окрему деклярацію з гострим засудом „огидного злочину проти людськости та брутальної цинічної акції, яка загрожує людству в цілості". Лідер британських соціялістів Гю Ґейтскелл заявив на тому конґресі, що щойно ці останні совєтські вибухи виявляють „правдивий характер світового комунізму". Найбільший неспокій і обурення проявляються в усіх тих північних країнах, які безпосередньо загрожені радіоактивними опадами. У Фінляндії, Норвеґії і Швеції керівні державні діячі виступили з заявами засуду та заклику до совєтського уряду негайно припинити ці спроби. В Японії уряд покликав до життя надзвичайну комісію вчених для обміркування способів протидіяння небезпечному затроєнню повітря, харчів та паші для худоби. Британський міністер оборони Воткінсон заявив в обуреній проти Совєтів палаті громад, що уряд почне негайне розподілювання сухого молока для дітей з уваги на можливість затруєння свіжого молока радіоактивним елементом, загрозливим для немовлят. За загальним стверджуванням західньої преси, навіть ті, „невтральні", які з-правила ставили Америку й Совєтів на одну дошку, забули тепер про цю „рівність" і виступають проти Москви, засуджуючи її та тавруючи її за шантажування світу своїми безглуздими атомовими вибухами, з повним нехтуванням світової опінії, й безпеки та здоров'я людства.

Конґрес Соціялістичного Інтернаціоналу таврує комуністів

Рим. — В понеділок 23 ц. м. почався в Римі 7-ий конґрес Соціялістичного Інтернаціоналу, в якому беруть участь 43 соціял - демократичні партії, включно з українською. Вони об'єднюють 11 мільйонів членів і зібрали в останніх виборах у різних країнах 70 мільйонів голосів. Привітав делеґатів в ролі господаря голова Соціял - демократичної італійської партії, чи пак її правого крила, Джузеппе Сараґат та звернув відразу увагу на трагічну долю ста мільйонів людей в самому центрі Европи, позбавлених під комуністичним правлінням усяких прав людини й громадянина. Головою конґресу обрано данця Альсінґа Андерсена, який у вступній промові таврував намагання Совєтів звести нанівець Об'єднані Нації. Він звернув увагу, що сучасне переводження ядрових вибухів на Новій Землі є загрозою для екзистенції людства та яскравим запереченням комуністичної балаканини про співіснування і невтручання у чужі справи. Сподіваються, що на конґрес прибудуть в найближчих годинах і днях західньо - німецький посадник Віллі Брандт, кол. французький прем'єр Ґю Молле, приїхав лідер Партії праці Гю Ґейтскелл, міністер закордонних справ Бельгії Генрі Поль Спаак і інші видатні соціял - демократи з різних країн світу.

У СВІТІ

● **Совєтський астронавт,** майор Юрій Ґаґарін, мав їхати в цьому тижні до Індії з 4-денною пропаґандивною візитою, а відтіль до Індонезії, але захворів на запалення легенів і подорож тимчасово відкликано.

● **У Мадриті** американський секретар торгівлі Лютер Годжес, що прибув туди з 5-ма конґресменами і групою американських бизнесменів, переговорює з еспанським урядом про поширення торговельних взаємин.

● **Совєтська амбасада** в Західній Німеччині запротестувала перед урядом Аденауера проти переведення ревізії в домі першого секретаря амбасади, І. І. Студентського. Тим часом західньо - німецька поліція рішуче заперечує, наче б вона переводила якусь таку ревізію. В минулу п'ятницю, під неприявність совєтського „дипломата", прийшли до нього до дому якісь два людці, виказались перед його дружиною якоюсь довідкою, якої вона не зрозуміла, та докладно перешукали помешкання, особливо стіл „дипломата". Слідство в цій справі утруднене, бо большевики самі відмовили всяких інформацій.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Ідеали і дійсність

Чартер Об'єднаних Націй був підписаний в Сан Франсіско 26-го травня 1945-го року 46-ма країнами, засновниками тієї організації, але він увійшов в життя 24-го жовтня того року, коли 5 великодержав, постійні члени Ради Безпеки, і більшість інших членських країн ратифікували його і ратифікаційні грамоти склали у Вашингтоні. В той день, 24-го жовтня 1945-го року, тодішній державний секретар Джеймс Бирнс проголосив чартер Об'єднаних Націй за дійсний і діючий, а декрет президента Трумана встановив з цієї нагоди день 24-го жовтня, як „День Об'єднаних Націй". За звичаєвим правом — роковини Об'єднаних Націй відзначаються не впродовж одного дня, а цілого тижня. Воно має окреме, так би мовити, символічне значення в цьому році, з уваги на гру слів в англійській мові: хоч різно пишеться, але однаково вимовляється слова „тиждень" і — „слабий" („вік").

Бо за 16 років існування Об'єднаних Націй не була та установа ще ніколи така слаба, як тепер. Ніколи ще не проявлялась так яскраво диспропорція між імпонуючим 101-членством Об'єднаних Націй та здібністю того членства до будь-якої конструктивної дії. Ніколи ще не виявлялась така трагічна розбіжність поміж величним ідеалізмом чартеру Об'єднаних Націй та реальною дійсністю, що є глумом над його світлими ідеалами.

У чартері Об'єднаних Націй сформульовано найкращі мрії, що їх може леліяти людина: про вічний мир, волю і справедливість, про рівність всіх народів, рас і вір, про згідливість і гармонійність у співжитті народів цілого світу, про шанування прав людини громадянина та про право самовизначення для всіх народів. Урочиста деклярація у вступі до чартеру схоплює в коротких десятьох реченнях дійсно всі ті найсвітліші цілі, до яких додумалось людство у своєму багатотисячелітньому історичному досвіді. Нема сумніву, що величезна більшість засновників Об'єднаних Націй підписували той прегарний чартер у щирій вірі в його реальну вартість. Але так само нема сумнівів, що один з отих співосновників — Совєтський Союз — підписував його з цинічним заміром не тільки у майбутньому не відмовитись від усіх тих своїх давніх цілей і метод поведення, що були запереченням кожного ідеалу Об'єднаних Націй, але далі постійно порушувати ті ідеали у послідовному здійснюванні власних імперіялістичних цілей.

Таким чином „віра в основні людські права, в гідність і вартість людської одиниці, в рівність прав чоловіків і жінок та народів великих і малих" — як і всі інші ідеали чартеру Об'єднаних Націй, особливо ж ідеал з другої точки першої глави чартеру, який говорить про „приязні взаємини між народами, основані на пошані для принципу рівних прав і самовизначення народів" — всі ті ідеали залишились паперовою деклярацією. В 16-ті роковини чартеру Об'єднаних Націй дійшло до шпилю міжнародне напруження. Нехтуючи волею величезної більшости членських країн ОН і духом чартеру — Москва переводить атомові вибухи з єдиною ціллю стероризувати публічну опінію вільного світу. Саме в цьому році здвигнено ще один мур, у Берліні, для розмежування двох світів. Право самовизначення — як заявив недавно з трибуни ОН президент Кеннеді — „ще не дійшло до комуністичних країн", а під маскою „визвольних воєн" Москва і Пейпінг насилують волю щораз інших країн і народів.

Ідеали чартеру Об'єднаних Націй залишаються світлими і безсмертними. Але дійсність в Об'єднаних Націях і в сучасному світі заперечує їх. І тому Об'єднані Нації з кожним роком стають слабші, а не сильніші.

Хрущов наслідує Сталіна

У боротьбі з „антипартійною групою" Хрущов виявляє не тільки спритність і обережність, але й чисто московську перфідію. Членів цієї групи, своїх конкурентів і особистих противників, він ліквідує поодинці й етапами, здебільша чужими руками. Розкриваючи малими дозами правду про активність та розміри опозиції і добиваючись засудження її учасників партійними органами, Хрущов доручає ролю безпосередніх ліквідаторів засуджених „антипартійників" і їх „добивання" іншим членам „колективного керівництва", щоб потім з черги зліквідувати і тих, хто йому допомагав у ліквідуванні опозиції. В цьому Хрущов дуже нагадує „дегенерата" Сталіна і його ніби засуджувані тепер Хрущовим методи.

Історія останнього десятиріччя в СССР — від часу смерти Сталіна — багата на приклади перфідної тактики Хрущова. Домігшися з допомогою популярного і впливового у військових колах маршала Георгія Жукова фізичної ліквідації свого найбільш загрозливого опонента Берії в червні 1953 року і скориставшися з підтримки Жукова в червні 1957 року під час ліквідації провідного ядра „антипартійної групи", Маленкова, Кагановича і Молотова, Хрущов нагородив Жукова за його поміч введенням в члени Президії ЦК КПСС, в руках якої зосереджена практично вся державна, політична і господарська влада в Совєтському Союзі. Період цієї „вдячности" чи ласки" Хрущова тривав усього лише чотири місяці, бо вже наприкінці жовтня 1957 року Жукова не тільки усунуто з Президії ЦК КПСС та із становища міністра оборони, але й засуджено за діяння на шкоду партії в збройних силах і за намагання встановити культ своєї особи. „Добила" Жукова тепер, на 22-му з'їзді комісія КПСС, як „негідного довір'я партії, як людину, що стала на шлях авантюризму" і, „будучи міністром оборони СССР, грубо порушила ленінські принципи керівництва збройними силами, проводячи лінію звужування партійної роботи в армії, на відрив армії від партії, і втратила скромність, вважаючи себе єдиним героєм усіх перемог".

Подібно відплатився Хрущов і своєму протеже Кириченкові, який допоміг йому зліквідувати антипартійну групу під час пленуму ЦК КПСС в червні 1957 року і який з доручення ж Хрущова розторощував на 21-му з'їзді КПСС в лютому 1959 року її членів, як „мерзотних догматиків", що намагалися „змінити політику партії й уряду". Заявляючи: „відомо, чим усе це скінчилося", Кириченко не передбачив, чим це все скінчиться для нього, бо в січні 1960 року його самого усунули з Президії ЦК КПСС і здеградували до ролі обласного секретаря в Ростові над Доном, з якого то становища через п'ять місяців, після того, в червні 1960 року, зійшов він до ролі звичайного низового члена.

Є всі підстави думати, що така сама доля чекає і Миколу Подгорного, теперішнього хрущовського ставленця в Україні. На минулорічному січневому пленулі ЦК КПСС Подгорного лаяв Хрущов останніми словами, як свого пахолка, а на теперішньому, 22-му з'їзді Хрущов пустив його „добивати" Кагановіча, як одного з найбільш запеклих членів „антипартійної групи", який ще й досі не покаявся. Подгорний завдання виконав: назвав Кагановіча „дегенератом, який не має нічого спільного з ім'ям комуніста", людиною без принципів, спричинником репресій супроти вірних партії комуністів, і ствердив, що дії Кагановіча незгідні із званням члена компартії. Беручи до уваги дотеперішню практику Хрущова з ліквідуванням тих, що йому помагають, виступ Подгорного з вимогою зліквідувати Кагановіча, як члена компартії, доводить, що й дні самого Подгорного пораховані, і незабаром Хрущов відсуне його так само, як зліквідував Кириченка.

М. Чировський

ГОСПОДАРСЬКІ ТУРБОТИ ЗДА

Демократична адміністрація ЗДА має нелегкі проблеми до розв'язання, як в політичному, так і в господарському відношеннях. Хоча вона може останньо потішитися деяким міжнародним відпруженням у висліді хрущовської заяви на партійному конгресі в Москві, мовляв, він не настоюватиме на заключення сепаратного миру між СССР і Східньою Німеччиною ще до кінця цього року, то, на жаль, ця заява не перейшла внаслідок консеквентної американської зовнішньої політики, але через рішучість і неуступчивість Франції, точніше, її президента, ген. Шарля де Голя. Мимо цього, справи Берліну, Конґа, В'єтнаму і атомових вибухів в атмосфері не перестали глибоко турбувати політичного світу, з Америкою включно.

Одначе це тільки один бік медалі. В економічному відношенні демократична адміністрація натрапляє на погіршення положення. Поперше, перед Америкою небезпека і консеквенції її двоїх дефіцитових балянсів: державного бюджету і міжнародного платничого балянсу. В березні ц. р. президент Кеннеді сподівався 2.8 більйона долярів буджетового недобору. Згодом ця сума підносилася. Сьогодні вже відомо, що дефіцит може дійти до 8 більйонів долярів. У цій хвилині він уже виносить 7.8 більйонів долярів. Ще донедавна уряд заповідав збалянсований бюджет в слідуючому господарському році 1962/63. Але останньо він зрозумів нереальність такої постановки. Тільки секретар фінансів, Д. Діллон обіцяє ще й надалі збалянсування буджету, хоча по суті така правдоподібність не існує. Маючи одного року 8 більйонів дефіциту, неможливо і понад людські сили дістати бюджетове зрівноваження в другому році, розуміється в обставинах нормального розвитку випадків. Республіканська адміністрація потребувала три роки, щоб ступнево редукувати дефіцит рецесійного буджету 1957/58 рр., і надіятися на його зрівноваження в 1961/62 фіскальному році. Експерти передбачають щонайменше ще один дефіцитовий рік.

Збільшується рівнож небезпека збільшення дефіциту в міжнародному платничому балянсі ЗДА. Цю можливість обговорювано на віденській конференції Міжнародного Монетарного Фонду. Збільшуваний постійно американський добробут побільшує сподівання на поширений імпорт, а збільшувані ціни у висліді господарського розгону можуть поменшити американський експорт. Бюджетовий і платничий дефіцит ЗДА криє в собі небезпеку інфляції доляра, його втечі закордон, поменшення золотих резерв та інші господарські неприємності для Америки.

Европейська Господарська Спільнота, великопростірна економічна система, ідею якої ентузіястично піддержували американські господарські та політичні кола, також представляє собою деяку трудність для ЗДА. Сама ця Спільнота, з хвилиною приступлення до неї Англії, буде більшим економічним комплексом, ніж ЗДА чи СССР. Вона має більше людей, більше продукції сталі і вугілля. Її загальний економічний ріст вже сьогодні більший і скорший як Америки і Совєтського Союзу. Щоб забезпечити собі позитивний розвиток, Европейська Господарська Спільнота робить деякі заходи протекціонізму і дискримінаційної охорони власних інтересів. На далеку мету великий економічний потенціял Спільноти відкриє нові можливості продажу американських продуктів і виробів багатіючому европейському населенню. Але накопичуються труднощі. Секретаріят сільського господарства ЗДА затривожений можливістю обнижки американського експорту до країн Спільноти у висліді їхньої нової економічної політики, і то таких продуктів, як збіжжя, дробу, тютюну та ярянних олїів, які становлять в більшості надвишку у фармерському виробництві. Щоб забезпечитися до деякої міри перед европейським протекціоналізмом, уряд ЗДА плянує нові договори з державами Европейської Господарської Спільноти для охорони своїх інтересів на їхніх ринках. Думається рівно ж над поважною редукцією американських імпортових мит на індустріяльні фабрикати, щоб уможливити европейцям більший продаж на ринках ЗДА, і тим самим відтягнути їх від думки дискримінації американських сільсько - господарських дібр в рямах могутньої Европейської Господарської Спільноти.

Щораз нові турботи розвиваються і на американських базах конструкції ракетної зброї. Якось щасливо покінчилися страйки в Дженерал Моторс та у Фордових компаніях виробу автомашин, але в інших ділянках господарства страйки, що часто виникають з маловажних причин, не проминають. Кажеться, що европейський робітник куди більше здисциплінований, що він іде на страйк тільки з дуже важливих і пекучих мотивів. Там і чисельно страйків куди менше. Тим часом в ЗДА, і то зокрема останньо в ракетно - конструкційній, — стратегічно преважливій промисловості, щораз частійші, якісь невияснено - таємні, неґалізовані - „дикі" страйкування, неапробовані робітничими спілками, спинюють американську програму приспішення виробництва для воєнно - оборонних цілей. Вже сенатська комісія зацікавилася тими майже „саботажними" актами неоправданого, але якмось організованого покидання праці там і тоді, де добро країни цього посуті не допускає. Підозрівають, що ці акти свавільства є інспіровані комуністами. Покищо і апель Президента не переконав ще робітників на ракетних базах. Останньо теж і серед інших шарів організованого робітництва проблема комуністичної пенетрації набрала більшої актуальности і її більше дискутується.

Проте, навіть на тлі таких невідрадних подій, що можуть ворожити нові труднощі на будуче, загальний економічний процес ЗДА розвивається успішно і підбадьорююче. Виробництво сталі, обнижене дещо за час автомобільних страйків знову підносить свій рівень. Продукція авт розганяється надобре. Безробіття дещо обнизилося а програма перевишколу і вишколу кваліфікованого робітництва поширюється.

МОСКОВСЬКІ ПРОВОКАЦІЇ І ТЕРОР НЕ ПРИПИНЯЮТЬСЯ

Мюнхен (вл) — Другий тиждень жовтня використали московські большевики для нових провокацій та терористичних акцій. Напередодні другої річниці вбивства сл. п. Степана Бандери, влаштував пресовий уряд прем'єра совєтської зони Німеччини в Панкові (Східній Берлін) конференцію, на якій виступив перед пресою аґент Степан Ліппольц (аліяс Ліпгольц, аліяс Карль Ліпніцкі). Він заявив, що в січні 1957-го року дістав був від „Західньонімецької розвідки ген. Ґелена" доручення отруїти Степана Бандеру. Для цього йому доручили відповідний „білий порошок", який мав всипати провідникові українського визвольного руху Ст. Бандері до страви. Тому, одначе, що він не мав до Цеппеліннштрассе доступу, це доручення не міг виконати і від нього відмовився. Загрожений аґентами тієї ж організації (Ґелена) Ліппольц ніби втік до совєтської зони і зголосився до її уряду. В дальших своїх виводах твердить Ліппольц, що сл. п. Ст. Бандеру отруїв Д. Миськів. Це ніби заявив йому сам „атентатчик" особисто, після його приїзду з Австрії до Мюнхену.

Ціла ця большевицька провокація знайшла відразу широкий публіцистичний розголос. Центральна газета компартії Східньої Німеччини „Ноєс Дойчлянд" помістила 14-го жовтня на першій сторінці нотатку про пресову конференцію і леґенди Ліппольца, а на другій сторінці велику статтю з його знімкою. На другий день увечорі московські радіостанції передали докладний перебіг конференції у своїх московських і українських програмах, переповідаючи всі ці провокації щодо отруєння С. Бандери сл. п. членом ЗЧ ОУН Д. Миськовим. Москва розраховує, що кожна брехня знайде свою жертву, коли її постійно повторяти. Досі вона пускала в обіг численні легенди, на які, одначе, за виїмкох кількох наївних, або засліплених ненавистю осіб, ніхто з українців не зловився. Тепер випробовують ще одну. При тому мали большевики одного пеха: студіюючи картотеки, вони переочили, що сл. п. Д. Миськів був в час смерти Ст. Бандери поза Німеччиною, в Римі. Про це знають всі українці з Мюнхену й Італії і можуть „заяви" Степана Ліппольца правильно оцінити.

Якщо йдеться про саму особу Ліппольца, то він дійсно, перебуваючи у Мюнхені, намагався за всяку ціну здобути довір'я кіл ЗЧ ОУН. Це йому одначе не вдалося і він, після кількох спроб отруїти відомих українських діячів, зник з Мюнхену. Теперішній його виступ у Східньому Берліні підтвердив здогади відповідних чинників української еміґрації, що Ліппольц був присланий до Мюнхену большевиками з відповідними дорученнями і з цією метою він відкрив був ресторан „Штефансклявзе", як також шукав приязні в окремих визначніших діячів і журналістів.

У той же самий час, коли в Берліні розроблялися голосні провокації на відтинку української еміґрації, у столиці Австрії, Відні, приготовлено і переведено в життя іншу большевицьку акцію — схоплено відомого мадярського журналіста д-ра Авреля Абрані. В неділю 15-го жовтня д-р Абрані пішов у відвідини до свойого доброго знайомого і „приятеля" Ляшльо Ґере і звідтіль вже не повернувся. Затривожена дружина здібного 47-річного журналіста пішла пізним вечором до віллі Ґере, але там вже не було нікого і заалярмована поліція знайшла лише сліди крови на килимах і голку від інскційної шприци. Ляшльо Ґере і його дружина зникли разом із жертвою. Вони, до речі, були у Відні лише тимчасово. Ґере був представником мадярської державної торговельної фірми.

Мадярські діячі в Мюнхені дуже дивуються, як властиво такий досвідчений журналіст і антикомуністичний бойовик, як д-р Абрані міг зробити таку дурницю, заприязнитися з большевицьким офіційним представником і йти потім до його помешкання.

НОВА ФРАНЦУЗЬКА „ІСТОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ" І УКРАЇНА

У Парижі вийшли прегарно видані три томи „Ль-Гістуар женераль де літератюр" — „Загальна історія літератури". Це — одно з перших французьких видань енциклопедичного типу, в якому достойне місце відведено нашій, українській літературі.

Видавець тритомника — Видавництво А. Кюйє — запросило до співпраці над „Загальною історією літератури", крім інших видатних учених Франції, відомого знавця східнослов'янських літератур, професора університету в Бордо Жоржа Люсіяні. Завдяки його сумлінному і об'єктивному підході до літератур слов'янських народів, — українські письменники - клясики увійшли нарешті для французького читача в світове коло майстрів художнього слова.

Українські письменники представлені в другому і третьому томах „Загальної історії літератури". Там знаходимо відомості про релігійного письменника і полеміста Митрополита Петра Могилу і про найвидатнішого українського філософа Григорія Сковороду (обоє з портретами); до цікавої розповіді про творчість батька української модерної літератури Івана Котляревського додано фотокопію обкладинки першого видання перелицьованої „Енеїди". На сторінках 753 - 759 другого тому читач знайомиться з біографіями і творчістю байкаря Євгена Гребінки, письменника Івана Вагилевича, а вже особливо багато уваги присвятив проф. Люсіяні творчості Т. Шевченка, додавши до статті автопортрет Т. Шевченка і факсиміле рукопису „Заповіту".

У третьому томі цього енциклопедичного видання — французький читач познайомиться з творчістю багатьох кращих українських письменників (у хронологічному порядку): О. Кобилянської, Ю. Федьковича, П. Куліша, Марка Вовчка, П. Мирного, драмадурга Карпенка - Карого, Ів.

(Закінчення на стор. 4-ій)

НА ВИХОВНІ ТЕМИ

Про „білих круків", яких ще нема

Про те, що двічі по два є чотири або чому олія, змішана з водою, випливає на поверхню, куди впадає Міссіссіпі і т. п. — наші діти навчаться в американських школах. Навчаться вони й рідної мови (якщо того захочуть батьки), історії й географії України в Школах Українознавства та в парафіяльних, а подекуди і вдома. Але хто навчить наших дітей іншої речі, на перший погляд досить „дрібничкової", на якій оце маю намір зупинитися?

Живучи кілька літ в Америці, я змушений користуватися щодня автобусами й трамваями міста, що має понад 6 мільйонів населення, і нiразу (ні одного разу!) не випало мені бути свідком того, щоб підросток шкільного віку запросив сісти на своє місце старшу від себе людину, що змушена стояти в переповненому автобусі. Не бачив я цього ані в околицях багатших дітей, ані в бідніших. Не роблять цього ані діти білої раси, ані чорної чи будь-якої іншої. Ні хлопці, ні дівчата. Ані по відношенні до старших мужчин, ані до бабунь, ані вагітних жінок. Особливо „цікаво" виглядає картина під вечір, коли стомлені фабричною працею робітники зі своїми порожніми харчовими „баксами" та ґаласлива маса школярів з кіпами книжок повертаються додому.

Правда, не відступають своїх місць не тільки діти старшим, а й чоловіки жінкам — такий вже, кажуть, дух сучасної механізованої доби і не про навчання й виховання дорослих людей мова в цій статті. Ідеться про те, чи вищенаведеною поведінкою наша молодь наслідує Шевченкове „чужому научайтесь", чи мусіла б в даному випадкові наслідувати того ж Шевченка: „й свого не цурайтесь"? Тому, що хочеться бути прихильником таки цього останнього, торкаємось питання: хто ж навчить наших дітей тієї чемности?

— Батьки, лише батьки! — скаже запобігливий читач, що, мабуть, не має дітей. Ті ж, що мають, не кривлячи душею, осміляться висловити сумнів. Яким би великим авторитетом не користувалися батьки у своїх дітей, лише вони самі не осягнуть бажаних наслідків. Навпаки, у дітей в таких випадках можуть зродитися почуття меншевартости. Дитина, чи юнак, що на пораду батьків відступить своє місце в автобусі старшій людині, почуватиметься смішним „білим круком" перед своїми однолітками - колеґами і може бути навіть об'єктом злих насмішок збоку школярів, які нікому місць не уступають, що в результаті й веде до вироблення в того юнака почуття меншевартости. Тяжко виховати дитину в дусі, противному загально прийнятому. Який же вихід?..

У тісній співпраці батьків і школи.

Хай вчать ґрунтовної чемности своїх дітей таки батьки. Але, щоб юнак чи юначка з книгами під пахою відступили своє місце в автобусі старшій людині, потрібна підтримка, „авторизація" чи „авторитизація" того батьківського вчення вдома вчителем у школі в присутності не одного братіка чи сестрички, як це буває в сім'ї, а цілої групи одноліткiв. Тоді дитина не боятиметься стати посміховищем в очах своїх однолітків і якщо й бачитиме довший час себе „білим круком" в автобусі, то від того зродиться інше від меншевартости почуття — почуття задоволення зі свого власного вчинку, гордости і може навіть більшевартости від своїх колеґ. Бо така дитина поступила якраз так не тільки тому, що „так казали тато й мама", а й тому, що „так казав і наш учитель у школі".

А як до того ще й додасть: „в українській школі", або навіть матиме на грудях відзнаку нашивку своєї школи зі словами: „юкрейнієн скул" — не думаю, щоб американці були аж такими очерствілими до понять чемности й джентлменства, щоб не запримітили похвальну поведінку нашого „білого крука" і відповідно не зареаґували, тим самим сприяючи множенню числа не тільки навчених, а й вихованих „білих круків", яких, на жаль, ще нема.

Іван Оверко

О. Гайський

ЕВОЛЮЦІЯ Й РЕВОЛЮЦІЯ

(Репортаж з тенісових і плавацьких змагань на „Союзівці")

(4)

Занадто мокра афера... — Тіснота. — „Нога!"

Негоду кинулися використовувати плаваки, яким теоретично дощ не робить ніякої різниці (сказано ж, „мокра афера"!). Деякий час до набитої, як бочка оселедців, „Веселки" долітали відомі накликування плавацьких загорільців знадвору — але потім афера навіть для плаваків стала занадто мокра. В проблемі: хто скорше змудріє (дощ, чи плаваки) — покищо перемогли розумні люди над нерозумною стихією.

Якщо вже мова про розумних людей, можна було зробити висновок, що в таку негоду „Веселка" швидко випорожниться і все піде на „банти" (спати). Але нічого подібного не трапилося. З Ню Йорку, Филаделфії, Нюарку й інших сусідніх місцевостей (автом усього 100-200 миль!) разом з дощем наплило стільки народу, головно молоді, що прислівна голка, падаючи на землю, мусіла б лишитися в повітрі.

На год. 8.30 в бібліотеці головного будинку заповіджено „мокру раду" тенісової верхівки. А на 9-ту годину — докінчення плавацьких змагань (у міжчасі порозумнішав і дощ).

Для мене особисто, після поразки в тенісі (мій колишній футбольний учень, д-р В. Гук, був такий вдячний!..) тієї днини була зарезервована мила несподіванка. В вестибюлі головного будинку я запізнався з головою филаделфійського „Тризуба", інж. Л. Яцкевичем і його дружиною. Несподіванка була подвійно мила: 1. мої нові знайомі виявилися направду милими культурними людьми (доказ: навіть у моментах, де я говорив терпкі речі, чи терпким тоном — вони не втрачали добродушної усмішки), а 2. голова „Тризуба" виявився цілком іншою (фізично іншою) людиною, ніж та, яку я під тим же назвищем знав. Ми в дружній атмосфері обмінялися своїми думками (й жалями) і розійшлися з обостороннім запевненням, що українські люди навіть найпротилежніших поглядів можуть порозумітися, під умовою (це моя примітка), що головна ціль і порядок вартостей стоятимуть в належній поставі (головою вгору) і на своїх належних місцях.

Пізніше, в суматосі танцю на плятформі „Веселки", мене ждала ще одна тризубівська несподіванка. Коли, у проході крізь гущу тіл „на волю", із сидячих місць зривалося болізнене: „Ой, мої нагнітки!", „Ой, нога!" — мій чічероне (здасться був ним таки інж. Яцкевич) задержав мене перед худощавим молодцем і відрекомендував: „Наш відомий футболіст — Михайло Нога!" Скромний, може навіть несміливий юнак говорить доброю українською мовою — шкода, що не можу побачити його нарешті на грищі!..

Докінчення плавацьких змагань було першою перемогою спортових завзятців над химерною погодою. Коли інж. Б. Рак викликав переможців на тріюмфальне підвищення, хтось із глядачів радив молодому Ценкові залишитися на найвищому щаблі, замість постійно вилазити - злазити туди й назад. До певної міри відноситься це й до Ю. Граба, „Куба" Купчинський (другий у стилі метелика) доказав, що стара ґвардія ще не вмерла..

Кондиція

На другий день таку ж перемогу над природою здобули й тенісисти. Ще раз тріюмфував дощ: коли піонери нашого тенісу, з радн. Дзеровичем, інж. Б. Раком, Я. Попелем, О. Лисяком і іншими, до ранньої зорі позмітали були мітлами воду з кортів, з найневиннішої у світі хмаринки хлинув новий „джаб" для достойних замітачів. Але то був уже єдиний і останній. Коло год. 11-ої токи таки були сухі і біла Молотілка пішла в свій заключний хід.

Серед наших найменших англосаськи - зрівноважений І. Дурбак доказав, що про якусь перереклямованість у нього нема говорення. Фізична кондиція, техніка, тактика, око, нерв — усе на найвищий виблиск!.. Надаремно розпинається в півфіналі Шандор. Всі надії „опозиції" на фіналіста Андрійка Попеля („Львів" — Клівленд). Але й ця солідна тенісова машинка не всилі спинити загартованого в численних турнірах, до того ж і фізично сильнішого „австралійця". Дурбак грає з суверенною певністю чемпіона, його вбивчі „смеші" з-над голови не мають собі рівних серед дорослих!.. Браво, Дурбаку! Браво Андрійку Попель! — від такого тенісу молодніють серця не тільки ваших рідних, на зеленій трибуні, але й серця безсторонніх глядачів.

В категорії старших юнаків (що деякі свої гри розіграли були попередньої днини) царить минулорічний чемпіон, Богдан Сливка („Черник" — Дітройт). Його „челенджер" Юрко Попель („Львів" — Клівленд) тільки в першому сеті (5:7) був собою й питання перемоги тоді стояло відкрите. На жаль, у другому сеті підо впливом спеки, чи якоїсь психічної слабости прийшла депресія і Сливка легко виграв. Шкода, що реклямований Я. Тимків („Тризуб" — Филаделфія) другої днини кудись „пропав без вісти". Його серва (одна з кращих у турнірі) і свобідна, може дещо засвобідна, гра, заповідали, що в цьому юнакові „щось є" Клівлендець Дубас Іван, без тренінґу, не мав щастя у грі. Майже всім юнакам бракує кондиції, і фізичної і духової.

Якщо мова про духову кондицію, то під цим поглядом добру лекцію дала їм... дівчина — Слава Павлічка (К-ЛК, Ню Йорк). Її півторигодинний маратонський змаг з чемпіонкою Андреєю Марією Кейбідою („Союзівка") був жіночим виданням зустрічі Олинець - Воробкевич і чи не найбільшою несподіванкою турніру. Виграти з Кейбідою сета 6:3, й вести 3:2, а потім, як чемпіонка в третьому вела 5:2, підтягнути на 5:4 — це щось значить! Причиною поразки в Павлічки була закостенілість у тактичній монотонії. Кейбіда, навіть у біді, постійно пробувала зрушити суперницю з місця атаками й це рішило. І, покищо, добре, що так сталося.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ". ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД!

О. Гадяцький

РОЗМОВА З МИКОЛОЮ БУТОВИЧЕМ ПЕРЕД ЙОГО ВИСТАВКОЮ

Микола Бутович

Відвідуючи артиста-маляра Миколу Бутовича в його робітні в Ріджфілд Парку, Н. Дж., мали ми нагоду поставити йому кілька запитів про його наступну виставку.

Запит: — Це, здається, буде Ваша третя індивідуальна виставка в Ню Йорку, маестро? В якій галерії виставляєте?

Відповідь: — Виставка дійсно третя, але буде не в галерії, тільки в приміщенні Українського Народного Дому.

З.: — Чому ж Ви ігноруєте ґалерії, як що можу запитати? — Прецінь ґалерії виводять мистців у люди, дають рекляму, притягають відвідувачів.

В.: — Це все правда, але мені вже запізно „виводитись" у люди, та й ті американці, що евентуально прийшли б, мало що второпали б з моїх образів. Прецінь я маляр відьом. А тут відьом знають лише на „галовін", себто зовсім не знають.

З.: — Ну, а наш глядач, щось на відьмах розуміється?

В.: — Очевидно не кожен, але ті, що на мої виставки приходять, як не розуміються, бодай ними цікавляться. — Відьма, чи інша таємнича біда, вже з дитячих літ засіла в душу нашої „красвої" дитини і уможливлює мені контакт з нашим глядачем. Пару слів пояснень, очевидно не зашкодить, але ці слова знаходять відгомін і в свідомості і в підсвідомості нашого глядача.

З.: —Чи можу запитати маестро, як Ви прийшли до такої тематики? Чому якраз відьми?

В.: — Було б великим перебільшенням твердити, що я лише відьом малюю. До Вашої роспорядимости маю, як побачите, більшу демонологічну ґалерію, народні вірування, старі пісні, колядки щедрівки, веснянки, леґенди, приповідки та й іншої тематики я не цураюсь. — Правда, мене більше цікавить все не теперішне, тільки колишнє, — старе, або прастаре. — Відчуваю в тім корінь нашого народу. Здається мені часом, що є в тім своєрідний національний вітамін.

З.: — Чи думаєте, що самою тематикою Ви можете дати той вітамін?

В.: — Так не думаю. — Треба в образ вкласти і кавалок самого себе. Інтерпретуючи якусь колядку, чи пісню, треба бути щирим, а не вдаваним. Глядач відчуває вдаваність і манірність. Очевидно, питання лишається відкритим, чи Вам повелося передати той внутрішній український заряд, чи це лише зовнішня оболонка.

З.: — Чи зараховуєте себе, маестро, до якоїсь школи, чи напрямку в мистецтві?

В.: — Не хотів би чіпляти на себе якоїсь етикети - ярлика. Працюю так, як мені здається в даним випадку треба. Як сказав один мистецький критик: „теоретизування починається тоді, коли творчість вичерпана". Хочу вірити, що я ще не є вичерпаний творчо.

З.: — Кажуть, що готуючись до цієї виставки, Ви втекли на самоту, як пустельник, на ціле літо до лісу. Що є в тім правди?

В.: — Самота взагалі помагає концентрації, лісова вже самота наближує Вас до природи, до тих таємничих сил, що сидять у віруваннях нашого народу. Очевидно, ні відьом, ні вовкулак у лісі я не бачив, але при певнім наставленні нетрудно в хащах, при лісових потоках, водопадах, на чебрицевих полянах, чи в гущавині папороті уявити собі якогось трав'яника, чи папоротяника, не говорячи вже про мавку, чи якого щезника.

Мені довелось колись бути в лісі коло Колодяжного, де жила Леся Українка, — ідеальне оточення для написання „Лісової пісні". Не дивуюсь, що мої гостинні господарі — співвласники мого вакаційного лісу, назвали його теж „Лісова пісня". — Цікаво, що й композитор Лисенко найрадше писав свої твори сидячи на пеньку в лісі коло Китаєва.

Ліс і висока трава полонили мене цьогоп літа. Якось сама собою постала тут, між іншим, ціла „трав'яна серія": трав'яний король, королева, принцеси, лицар із жабою, арештований жук, поет - трав'яник, „те, що в траві пищить" і навіть „папоротяник".

З.: — Що ж це за постать „папоротяник"? Мені він нічого не говорить.

В.: — Він дійсно нічого не говорить, бо розлігся вигідно у папороті, ноги задер до гори і насолоджується солодким лінивством. Один зі співвласників „Лісової пісні", родом зі Закарпаття співає у коломийці: „Чи я тобі не казала папоротянику..." Папоротяник — це усоблення літнього лінивства.

З.: —Але, як бачу з кількости праць готових до виставки, Вас, маестро, Папоротяником назвати не можна. — Коли ж буде відкриття Вашої виставки?

В.: — Як уже згадував, виставка моя відкривається 11-го листопада ц. р. в домі Українського Народного Дому 142 — 2-га Евню в Ню Йорку. — Як побачите на моїх афішах, на виставку мою запрошують всіх зацікавлених особисто поет „Трав'яник" і лінюх „Папоротяник".

Президент прислав побажання з приводу відкриття сезону в Метрополітен опері

Ню Йорк. — 23-го жовтня відкрито новий 77-ий сезон в Метрополітенській опері виставою опери Пуччіні „Дівча з Золотого заходу", на яку прибуло 4,000 глядачів, які заплатили $93,995 за квитки вступу і були вдоволені, що ця опера відкриває цьогорічний сезон, бо в серпні здавалося, що вона припинить працю внаслідок непорозуміння між дирекцією і працівниками оркестри. На виставі був секретар праці Артур Дж. Голдберґ, який в імені Президента посередничив в спорі між оркестрою і дирекцією, і який привіз побажання від Кеннеді, що його відчитав на прийнятті в клюбі Метрополітенської опери. Президент тішиться разом із цілим народом, що ця опера буде обслуговувати мільйони американців, які користають із її вистав в радіо та телевізії. На виставі були: сестра Президента пані Смит, мати пані Кеннеді, пані Гаф Окінклюс, Адлей Стівенсон, д-р Ралф Бонч, сер Петрик і леді Дін та інші.

● **У Туреччині** чотири політичні партії погодились в принципі на створення коаліційного уряду, — першого після довгого періоду фактичної диктатури режиму Аднана Мендереса і диктатури військової хунти ген. Семаля Ґурзеля. Прем'єра покличе новий президент, найімовірніше ген. Ґурзель, що станеться ще в цьому тижні.

● **В Південному В'єтнамі** за 80 миль від столиці Сайґону комуністичні саботажисти вивели з рейок вантажний потяг та порабували його вантаж рижу й муки, — забравши його для комуністичних партизанів в джунґлії.

Українська Літературно Мистецька Клюб
Ню Йорк 149. 2-га Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 27-го жовтня ц. р. відбудеться в приміщенні Клюбу третій вечір вакаційних вражень. Говоритиме інж. Роман Кобринський на тему „Маямі — місто розваги і відпочинку". Доповідь буде ілюстрована кольоровими світлинами. Початок о год. 8-ій вечора.

†

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що в понеділок, 23-го жовтня 1961 року упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК і ТАТО

бл. п. Михайло ЯРЕМІШИН

проживши 66 років.

ПАРАСТАС — в ЧЕТВЕР, 26-го ЖОВТНЯ 1961 року, в год. 8:00 вечора, в похоронному заведенні П. Яреми, 129 E. 7th Street, Ню Йорк.

ПОХОРОН — в П'ЯТНИЦЮ, 27-го ЖОВТНЯ 1961 року, в год. 9:00 рано, з похоронного заведення до церкви св. Юра в Ню Йорку, а відтак на цвинтар Кальварія, Квінс.

В глибокому смутку:

ОЛЕКСАНДРА — дружина
МАРІЯ ВОЛИНЕЦЬ — донька
ВОЛТЕР і МИРОН БАРАН — сини

Спорт

СКРОМНА ПЕРЕМОГА „ТРИЗУБА"

„Айнтрахт" — „Тризуб" 0 : 1 (0 : 0)

Асторія, Н. Й., 22 жовтня. — До цих змагань проти значно підкріпленого „Айнтрахту", який занимає останнє місце в показнику „Великої Десятки" Німецької Футб. Ліґи, виступив „Тризуб" в наступному складі: Дідріксен, (Варварюк), Бородяк, Пфайфер, Кравець, Віней, Горват, Ґалляціні, Манджіні, Верба, Пеґорер, Штеккер. Одинокі ворота здобув Ґалляціні з подачі Пеґорера у 85-ій хвилині гри. Глядачів — 1,500.

„Тризуб", якого визнавали за певного переможця цієї зустрічі з великим числом воріт, натрапив несподівано на твердого і швидкого противника. В обличчі переваги „Тризуба" спеціяльно вдалими були дефензивні лінії противника, в яких воротар Шварт був героєм. Все таки низьку перемогу „Тризуба" треба записати на рахунок стрілової недиспозиції нападу, який мабуть, ще не мав часу зіґратися в цьому новому складі. Вже в початкових хвилинах „Тризуб" мав нагоду здобути провадження з карного, що його стрілив Віней заслабо і в правий ріг доброму воротареві, який гарно вибив м'яч на корнер. Опісля, при змінному щасті, „Тризуб" все таки мав більше підворітних нагод, які змарнував Верба. В другій півгрі, чим ближче до кінця, перевага „Тризуба" ставала виднішою, яку однак напад не вмів закріпити воротами. Одинокі і вирішні ворота впали зі стрілу головою Ґалляціні, який дістав взірцеву подачу з крила від Пеґорера.

Обидва воротарі „Тризуба" не мали поля до допису. З оборонців значно краще випав безконкуренційний Бородяк, від Пфайфера, який заступав несогірше хворого Рача. Віней, крім промаху з карним, виявляв мягкість та навіть повільність, хоч це не мало значення при нападі даного противника. Спокій цього стратега і рутина надали тон дефензиві. Все добрий Кравець не мав клопотів з твердим противником і вміло не тільки розбивав акції противника, але і посилав м'ячі нападові. Горнат, працьовитий і швидкий, може бути цінним набутком для „Тризуба", хоч ця дружина вже і так має багато помічників. В нападі пописалися пануванням над м'ячем та дуже добрими загpаннями і м'якими подачами до середини обидва крилові. Крім дуже працьовитого і притомного Пеґорера непотрібно вертався до заду другий добрий лучник Манджіні, якого треба було спереду тим більше, що Верба і стрілово і кондиційно завів. Верба спізнявся до м'ячів, пізно орієнтувався в стрілових нагодах і прогайнував нагоди сам-на-сам з воротарем та навіть 3 м. перед порожними воротами. Все таки одних змагань замало, щоб оцінити Вербу. Напад має вигляди при кращому пізнанні і зіґранні змагунів бути доброю і справною лінією і тоді стане більше продуктивним. „Тризуб" веде в показнику Америк. Футб. Ліґи перед Інтер Клюбом, який має одну більше втрачену точку.

в. с.

НОВІ КНИЖКИ

ПРИЄМНА КНИЖЕЧКА ДЛЯ ДОШКІЛЬНЯТ

Леся Храплива: „Забавки Мартусі", з ілюстраціями Ніни Мудрик - Мриц. В-во „Українським Дітям" Ню Йорк — Мюнхен 1960.

Психологи й педагоги підкреслюють вийнятково велике значення того віку дитини, що його називаємо „віком дитячого садка". Чи то буде пізнання підставових етично - моральних вартостей, чи зав'язок дару естетичного відчування, чи збагачення засобів мови (і то не одної) — все це знаходить вдячний ґрунт для розвитку в душі - інтелекті дошкільняти. Близькою до такого сприймання зовнішніх вражень є психіка дітей т. зв. „молодшого шкільного віку", що також ще граються ляльками, ведмедиками, літаками - ракетами і ще не вийшли з царства казки.

Самозрозуміло й конечно, щоб діти на цьому етапі умового розвитку мали відповідну літературу. Книжки для малят повинні бути передусім багато й зі смаком (по змозі навіть розкішно) ілюстровані. Картини повинні поєднувати простоту зі справжнім мистецтвом, повинні притягати увагу дитини грою кольорів та близькими й цікавими їй сюжетами. Крім видань, складених виключно з ілюстрацій, треба давати дітям також видання з невеликими супровідними текстами, найрадше в формі легких віршів чи ритмічної прози. Якщо дитина не знає ще письма, то ці тексти читають мати або батько. Чимало дітей, послуговуючись самою тільки методою слухання, вивчають різні тексти напам'ять, хоч ще не вміють читати. Та чимало малят у віці дитячого садка вже знають усі букви й уміють складати їх у слова. Одним словом, література, призначена для дошкілля — це неабиякий помічник дитині в ознайомленні з письмом, у збагаченні мови новими поняттями та в пізнанні різнородних вартостей і законів життя.

Такої літератури в нас, на жаль, небагато, бо ми все кульгаємо на відтинку дитячої книжки. Тому треба особливо радіти, що видавництво „Українським Дітям" у Мюнхені дало іншим добрий приклад і випустило в 1960 р. 16-сторінкове видання Лесі Храпливої п. з. „Забавки Мартусі" з ілюстраціями Ніни Мудрик - Мриц.

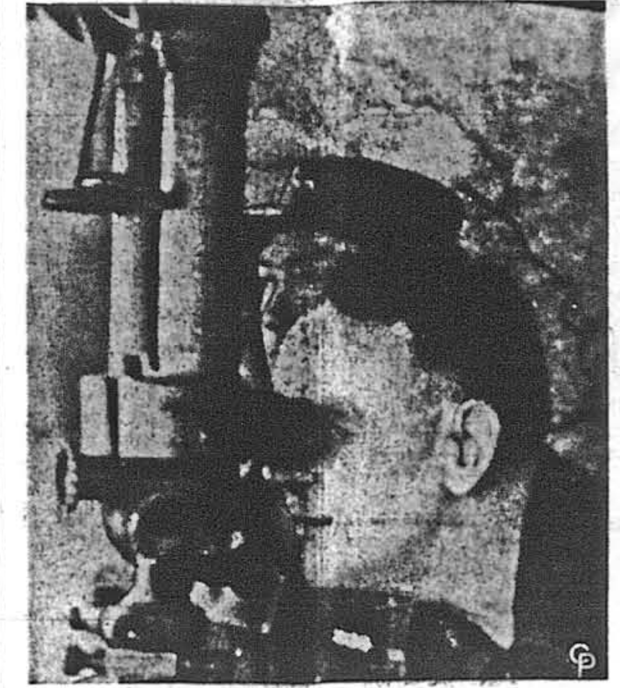
Книжка видана дбайливо, на доброму тривалому папері. Кожна сторінка прикрашена стрічковим орнаментом. Ілюстрація займає дві третини сторінки, решту місця призначено для короткого 4-рядкового супровідного тексту. Зміст відповідає вимогам дитячої фантастики: Мартуся поїхала в зоологічний парк, ляльки й забавки заскучали, вибираються її шукати й серед різних смішних нагод знаходять свою господиню. Вірш ритмічний, вислови й мовні картини пристосовані до рівня дитячого мислення.

Думаємо, що також ілюстрації будуть дітям до вподоби. Вони чіткі, приємні в виконанні і, згідно з сюжетом, деякою мірою „одуховлені". „Посумніла ляла дуже, за Мартусею так тужить", — пише авторка, і ми справді бачимо на лялинім личку вираз смутку. Такі ж самі зажурені обличчя і в паяцика - сміхуна і в ведмедика з жалібно підтягнутою долішньою губою. Навіть квіти змальовані, мов живі діти, вони разом з головними персонажами то усміхаються, то дивуються, залежно від характеру дії. Передостання сторінка — суцільна радість: радіють забавки, вдоволення вимальовується навіть на обличчі літака, що допоміг забавкам знайти Мартусю. Коротко, обидві авторки і в слові і в рисунку вміло підійшли до смаків тих, для кого вони склали книжечку з любов'ю й досвідом.

Книжечку „Забавки Мартусі" треба придбати для дому, дитячого садка і нижчих кляс початкової школи та використати її в виховній роботі з малятами.

Р. Завадович

ГЕН. ТЕЙЛОР НА ФРОНТОВІЙ ЛІНІЇ В ПІВД. В'ЄТНАМІ

Генералл Максвелл Телор, мілітарний дорадник президента Кеннеді стежить за військовими операціями з бункру, розташованого поблизу бойової лінії, що ділить Південний В'єтнам від Північного.

Четверті Загальні Збори Українських Філателістів (СУФ)

Проголошені Обіжником Головної Управи СУФ-у з 2-го серпня 1961 р. IV. Звичайні Загальні Збори СУФ-у відбулися 8-го жовтня 1961 р. в Українському Народному Домі в Ню Йорку. Відкрив їх голова ред. Іван Світ привітанням присутніх та вшануванням двох померлих членів: Євгена Мартинюка та Константина Мельника, однохвилинною мовчанкою і вставанням з місць.

До президії зборів обрано д-ра Євгена Котика на голову та інж. Адольфа Карпяка на секретаря. Після схвалення порядку нарад, приступлено до відчитання протоколу із останніх Загальних Зборів СУФ-у з 26-го квітня 1959 р., який прийнято одноголосно без змін.

Звіти управи були надруковані в вище згаданому обіжникові СФУ-у та розіслані заздалегідь всім членам. Прочитано ряд привітів. Після дискусії на внесок д-ра О. Соколишина одноголосно уділено абсолюторію уступаючій управі. Слідувала найважніша точка, звіт Виборчої Комісії, очолюваної д-ром Криштальським. Згідно з правильником голосування на Загальних Зборах СУФ-у відбувається за принципом особистої участи членів та, з огляду на розпорошення членства по цілому світі, шляхом листування. До Виборчої Комісії вплинуло 52 картки з голосами з ЗДА, Канади та Німеччини та усно віддали свої голоси ще три члени, разом 55. Обрано слідуючу управу: проф. Лев Попович — голова, м.р. Василь Жовнір — заступник голови, проф. Любомир Гуґель — секретар та реф. організаційний і зв'язку, інж. Адольф Карпюк — реф. фінансів та колекцій, Михайло Войтович — реф. виміни марок, член управи Іван улат. До Контрольної Комісії обрано: ред. Іван Світ — голова, Володимир Процик — секретар та Володимир Кордуба — член. До Мирового Суду: д-р О. Соколишин — голова, о. Іван Ткачук — секретар та д-р М. Кравчук — член. Новообраний голова, перебираючи дальший провід зборів, подав плян праці на рік 1961/62, що складався із десяти точок, які відносилися до відновлення видавання „Філателіста", відзначення 10-ти річчя СУФ-у публічною конференцією з рамени НТШ-а та видання окремого числа „Філателіста", присвяченого тій справі пов'язаного із 100-річчям смерти генія України Тараса Шевченка. Плян затверджено після короткої та речевої дискусії.

В дискусії піднято ряд цікавих питань, як видавання серії окремих значків СУФ-ом з приводу 100-річчя смерти Т. Шевченка, цієї пропозиції не прийнято. Але доручено управі поінформуватися щодо запропонованого проєкту д-р Е. Котика видати франкотип Шевченка, як це мають вже в Канаді та УНС в ЗДА. Обговорено видавничі справи, зокрема Вістей СУФ-у до членства, де запропоновано організаційні справи відділити від філателії. Обговорено справу видання марки ЗДА із Шевченком в серії чемпіонів свободи, до якої то акції крім самого СУФ-у, включилося багато його членів. Зауважено, що майже всі американські філателістичні організації є опановані москвофілами і вони, як дорадники генерального поштмайстра ЗДА, не дають позитивної опінії для нас.

Коли прийшло до обговорення справи видання філателістичного журналу, чи радше його продовження, то одноголосно обрано на його редактора д-ра Е. Котика, який має в тій справі великий досвід. Він погодився на редаґування лише одного числа, ювілейного, з нагоди 10-ліття СУФ-у. На ту ціль п. Іван Вулат готов жертвувати суму $50. Голова згадав, що секретар проф. Любомир Гуґель за свої гроші друкував обіжники СУФ-у та висилав їх за частинною оплатою пошти централею СУФ-у. За те висказали йому подяку збори і голова. Порушено справу дописів до нашої преси, відомостей із філателії, тощо. Після того голова закрив збори й приступлено до виміни й купівлі значків і коверт. Слід ствердити, що хоч малий гурт нашого громадянства цікавиться українською філателією, то є вони цілковито віддані тій справі, що є запорукою успіху СУФ-у.

Конґо вимагає чіткого окреслення політики Об'єднаних Націй

Об'єднані Нації. — До Ню Йорку прибув із Конґа шеф тамошньої місії Об'єднаних Націй д-р Стур С. Ліннер у зв'язку з новою поважною кризою в тій африканській країні, яка від вересня минулого року є постійною великою турботою Об'єднаних Націй. Прем'єр центрального конґолійського уряду Жозеф Ілео склав в день після відлету Ліннера з Леопольдвілю заяву, в якій виявив, що конґолійський уряд відкинув вимоги катанґського президента Мойсе Чомбе, що він їх поставив як передумову для згоди і співпраці з центральним урядом. Чомбе зажадав визнання самостійности провінції Катанґи, зате погоджувався на митну й монетарну унію та злуку катанґської і конґолійської армії в одну формацію. Вимога визнання державної самостійности конґолійської провінції Катанґи, що проголосила відірвання від Конґа зараз в десять днів після його усамостійнення, обурила конґолійський уряд. Він вимагає, щоб Об'єднані Нації не ратифікували перемир'я з Катанґою, яке скріплювало б сепаратистичні тенденції Катанґи та щоб місія ОН в Конґо здійснювала давнє рішення Ради Безпеки ОН про державну інтеґральність цілої території Конґа. Центральний конґолійський уряд не має достатньої військової сили, щоб перебороти військо Катанґи, а військо ОН, яке пробувало захопити столицю Катанґи Елізабетвіль, потерпіло повну невдачу. Однак ОН таки ратифікували умову про перемир'я в Катанзі.

НОВА ФРАНЦУЗЬКА „ІСТОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ" І УКРАЇНА

(Закінчення із стор. 2-ої)

Франка, Лесі Українки та ін.

Докладний і об'єктивний та як на ученого - чужоземця достатньо повний огляд української літератури у „Загальній історії літератури заслуговує на велике признання з боку українця професорові Жоржеві Люсіяні в Бордо. Він, всупереч традиційним у Франції російсько - польським впливам, і всупереч небажанню Москви говорити світові про існування на Сході Европи інших культур і літератур, крім російської, — поставив українське мистецьке слово на належну височінь і збагатив европейського читача новими знаннями, до того йому так мало відомими.

Треба сказати, що за останні роки українські учені за кордоном теж внесли немалий уже вклад в справу об'єктивної інформації закордонного читача про різні ділянки української культури і мистецтва. У кількох французьких музичних енциклопедіях наші музикологи М. Антонович і А. Вирста подали матеріяли про українську музику і вокальне мистецтво. Пані д-р Г. Наконечна написала цілі розділи про Україну і її культуру, включно з українським кіном, для австрійської енциклопедії. Д-р Бучинський був автором широкого огляду української драматурґії і театру в еспанській „Світовій театральній енциклопедії", що розходиться по всьому великому еспаномовному світі...

Тим приємніший факт, що праця українських учених не йде на марно і що з-поміж закордонних науковців з'являються справжні знавці української культури і літератури, яким показав себе професор Люсіяні в паризькій „Загальній історії літератури".

Леонід Полтава

Короткі Вістки

● **Недалеко міста Кельн** (Кольонії) в Західній Німеччині зударились два приватні спортові літаки. Всі шість осіб, що були в них, згинули.

● **Уряд Камбоджі**, малої південно - азійської країни, обурився на закид прем'єра сусіднього Сіяму, маршала Саріт Танарата, що Камбоджа хоче стати випадною базою для китайських комуністів для нападу на вільні південно - азійські країни. Голова Камбоджі Нородом Шіганок, який часто їздив до Москви і Пейпінґу, заявив, що Камбоджа „невтральна", але вона „радше перейде до соціялістичного табору, як дозволить на завоювання її Сіямом".

● **Уряд здоров'я в африканській Ґані** твердить, що на 200 мільйонів мешканців Африки 162 мільйони переходять недуги, іноколи смертельні, спричинені мухами, хробаками й іншими насікомими. Смертність дітей в Африці доходить до 50 %. Малярія панує майже в цілій Африці. Другим найбільшим лихом населення Африки є недоживлювання.

● **Маленький острівець** на Атлантійському океані, Трістан де Кунга, між південними шпилями Африки й Америки, — переходить повну трансформацію. Почав діяти давно погаслий вулькан, при чому та вулканічна гора виростає по 5 стіп на годину. Всі мешканці острова встигли врятуватись човнами на море, де перебрав їх великий рибальський корабель „Трістана".

Посмертні згадки

Іван ВУГЕРА, — довголітній член В-ні св. Андрія Перв., Відд. 66 УНСоюзу в Ню Йорку, Н. Й., упокоївся в Бозі в суботу, 26-го серпня 1961 р. Покійний народився 1888 р. в селі Іванові, пов. Борщів, Зах. Україна. Був заслуженим громадянином та членом УНСоюзу впродовж 51 років і щедро жертвував на народні та церковні цілі. Покійний полишив у смутку дружину Марію, сина Василя, 2 доньки: Ольгу і Стефанію, 2 зятів, внуків і дальшу родину. Похорон відбувся в середу, 30-го серпня 1961 р., з пох. заведення П. Яреми, до укр. кат. церкви св. Юра в Ню Йорку, де Отці Василіяни відправили Поминальне Богослуження за спокій душі Покійного. При великій участі Родини, Членів Братства та Т-ва „Просвіта", Приятелів та Знайомих, Покійного поховано на цвинтарі Кальварія на Лонг Айленді. — Вічна Йому Пам'ять!

Л. Фединяк, секр.

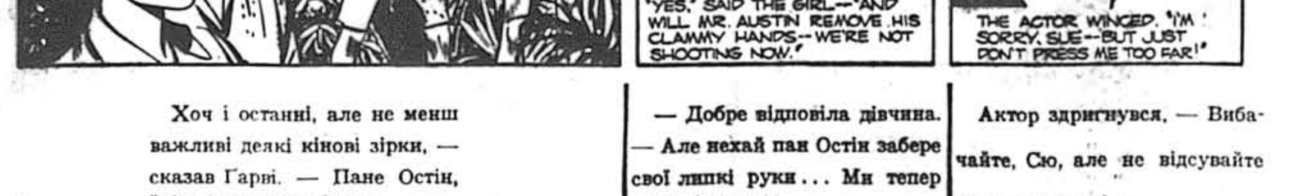
Петро ДУТКО — довголітній член та секретар Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 84 УНСоюзу в Савтпорт, Конн., упокоївся в Бозі дня 17-го серпня 1961 року, проживши 69 років. Покійний майже ціле своє життя працював для добра УНСоюзу, не жаліючи ні труду ні грошей на народні цілі. Покійний походив зі села Дубно, пов. Ланцут, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анну, доньку Флоренц, 2 синів: Володимира і Константина, 6 внуків, та сестру Теклю. Похорон відбувся 19-го серпня 1961 р., при участі Родини та Членів Т-ва. Покійного поховано на цвинтарі Сен Томас. — В. Й. П.!

М. Ґудзік, касир

Михайло МИСЬКІВ, народжений 25-го серпня 1888 р., в селі Махнівці, пов. Збори, Зах. Україна, член Т-ва „Згода", Відд. 20 УНСоюзу в Дітройті, Миш., помер 11-го жовтня 1961 року. Покійний полишив у смутку 3 доньки: Гелену, Марію, Анну та 3 зятів із 9 внуками. — В. Й. П.!

А. Триш, секр.

ТАРЗАН, ч. 4736. Сю і Остін.

Хоч і останні, але не менш важливі деякі кінові зірки, — сказав Ґарві. — Пане Остін, йдіть із панною Френч.

— Добре відповіла дівчина. — Але нехай пан Остін забере свої липкі руки... Ми тепер не стріляємо.

Актор здригнувся. — Вибачайте, Сю, але не відсувайте мене задалеко!